

Ref.: 20/2771

Vår dato: 23.11.2020

Vår saksbehandler/referanse: Tiril Vold Hansen

Høringssvar – Rettshjelpsutvalgets utredning NOU 2020:5

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev med oppfordring om å gi innspill til Rettshjelpsutvalgets utredning NOU 2020:5. Kriसेntersekretariatet takker for anledningen til å svare på høringen.

Til Kapittel 24 Saksområder som er vurdert, men som ikke prioriteres

Til punkt 24.2 Bistand til personer som har vært utsatt for tvangsekteskap

Utvalget foreslår å oppheve retten til rettshjelp til ofre for tvangsekteskap som ikke har anmeldt forholdet. Anbefalingen er begrunnet i at utvalget mener at Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll vil gi det beste og tryggeste tilbudet til ofre i slike saker. Kompetanseteamet skal riktignok bistå både hjelpeapparatet som kommer i kontakt med og de utsatte enkeltpersonene, men juridisk bistand inngår ikke i kompetanseteamets oppgaver.

Til punkt 24.3 Bistand til å vurdere forhold av betydning for anmeldelse

På bakgrunn av en evaluering fra Oxford Research og Menon Economics spør utvalget om det ikke er slik at bistandsadvokaten og hjelpeordninger gjør de samme oppgavene i fasen før anmeldelse, og om ikke deler av bistandsadvokatoppdraget ivaretas av andre yrkesgrupper/gjennom andre ordninger på bedre og mer ressurseffektiv måte. Utvalget fremhever at det finnes flere andre tilbud som skal gi bistand til overgrepsofre og voldsofre, blant annet krisesentre, overgrepsmottak og politiets støttesentre for kriminalitetsutsatte, og

anbefaler at disse tilbudene videreutvikles for å gi fornærmede i alvorlige straffesaker helhetlig bistand og støtte, i stedet for at retten til rettshjelp i disse sakene videreføres. Dermed foreslår utvalget å oppheve retten til rettshjelp i perioden før anmeldelse.

Vårt svar på spørsmålene som stilles ovenfor er imidlertid nei: bistandsadvokater og hjelpeordninger har hverken de samme oppgavene eller kompetansen, og bistandsadvokatens juridiske oppdrag kan derfor ikke ivaretas av andre yrkesgrupper. Krisesentertilbudet er det eneste hjelpetiltaket med særlig kompetanse på å gi beskyttelse, sikkerhet, råd og veiledning til kvinner, menn og barn som blir utsatt for vold i nære relasjoner. De ansatte på krisesentrene bistår voldsutsatte i en akutt fase, og veiledningen handler om å hjelpe de voldsutsatte tilbake i hverdagen. Denne oppgaven deles ikke med bistandsadvokater. De ansatte på krisesentrene har derimot ikke juridisk kompetanse, og den juridiske oppfølgingen er derfor forbeholdt bistandsadvokatene.

Det kan også legges til at mange krisesentre opplever sprenget arbeidskapasitet i dag. Å pålegge krisesentrene det juridiske oppdraget i tillegg til de arbeidsoppgavene de sitter med i dag, vil derfor kunne gå utover krisesentrenes særskilte og viktigste oppgaver. Når utvalget dessuten heller ikke nevner noe om økt finansiering til å utvikle juridisk kompetanse og gjennomføre de juridiske oppgavene, er det vanskelig å se for seg hvordan krisesentrene i praksis skal kunne ta på seg denne oppgaven.

Særlig om juridisk bistand til ofre for menneskehandel

Oppheving av rettshjelp til å vurdere forhold for anmeldelse vil ramme ofre for menneskehandel særlig hardt, samt forpurre de overordnede politiske prioriteringene på menneskehandelsfeltet. Krisesentersekretariatet stiller seg derfor bak ROSAs høringssvar i sin helhet.

Avsluttende kommentarer

Å oppheve retten til rettshjelp til ofre for tvangsekteskap, voldsutsatte og ofre for menneskehandel vil frarøve denne sårbare gruppen juridisk bistand. Dette er et angrep på voldsutsatte kvinners rettsikkerhet. Vi vil derfor på det sterkeste fraråde regjeringen og Stortinget fra å gå inn for disse endringene.

Med hilsen

Krisesentersekretariatet

Daglig leder

Idun Moe Hammersmark

Kommunikasjonsansvarlig,

Tiril Vold Hansen